

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОКІ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

01 вересня 2023 р.,

протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Методологія наукових досліджень»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»
факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
права та правоохоронної
діяльності

29 серпня 2023 р., протокол № 8

Завідувач кафедри

Іван ДРАГАН

Гарант освітньо-професійної
програми

Лариса СЕРГІЄНКО

Розробник: д.н.д.у., проф., завідувач кафедри права та правоохоронної
діяльності Іван ДРАГАН

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>3</u>	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	<u>нормативна</u>	
Модулів – 1	Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	1
Загальна кількість годин – <u>90</u>		Семестр	
		1	1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних <u>3</u> самостійної роботи – <u>2.625</u>	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		<u>32</u> год.	<u>8</u> год.
		Практичні	
		<u>16</u> год.	<u>4</u> год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
<u>42</u> год.	<u>78</u> год.		
Вид контролю: залік			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 13% аудиторних занять, 87 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Нова освітня парадигма потребує переходу від фронтальної організації навчання до індивідуальної, від накопичення знань як самодостатнього процесу до виховання вміння оперувати здобутими знаннями. Тому актуальним є методичне забезпечення процесу оволодіння здобувачами вищої освіти практичними навичками науково-дослідної діяльності, яка формує системність та логічність професійного мислення, творчість та цілеспрямованість майбутньої діяльності. Успішне володіння навичками дослідження і творчої роботи магістрами допомагає їм порівняно легко включатися в професійну діяльність, переводити наукові знання в практичну площину. У зв'язку з цим до навчальних курсів включено спеціальну навчальну дисципліну «Методологія наукових досліджень».

Метою навчальної дисципліни є набуття та поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо основних положень та відомостей про роль і місце науки у розвитку суспільства, про закономірності розвитку науки, про організацію та шляхи забезпечення наукових досліджень, про організацію та проведення наукових досліджень, а також щодо підготовки їх до самостійного навчання та виконання наукової роботи.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

Методичні: забезпечити підготовку майбутніх фахівців до самостійного навчання та проведення наукових досліджень на високому методологічному рівні, що дозволять вирішувати проблеми об'єктивно, з належним науковим обґрунтуванням.

Пізнавальні: сформувати знання з використання методів наукового пізнання для проведення науково-дослідної роботи.

Практичні: сформувати вміння здобувачів вищої освіти ставити перед собою завдання, для вирішення яких потрібний науковий пошук, а також організації та проведення науково-дослідної роботи.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 9. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/4

ПРН 4. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

ПРН 12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Наука як система уявлень про світ

- 1.1. Сутність науки та її антиподи
- 1.2. Суб'єкти та об'єкти пізнання
- 1.3. Поняття наукової концепції, сутність гіпотези
- 1.4. Головні завдання науки ХХІ століття
- 1.5. Стани галузей знань
- 1.6. Особливості наукової революції
- 1.7. Критерії класифікації науки
- 1.8. Методика навчання, способи автономної організації практичної та теоретичної діяльності здобувачів вищої освіти

Тема 2. Поняття методології та методу у науковому дослідженні

- 2.1. Поняття про методологію досліджень.
- 2.2. Функції методології та види методології
- 2.3. Типологія та вибір методів наукового дослідження
- 2.4. Поняття системного, комплексного та цілісного підходу в науковому дослідженні
- 2.5. Специфіка критичного та аналітичного мислення
- 2.6. Сутність міждисциплінарного підходу в науці та освіті

Тема 3. Зміст та структура процесу наукового дослідження

- 3.1. Поняття наукового дослідження, його сутність та види.
- 3.2. Етапи проведення наукового дослідження.
- 3.3. Цінність інформації: достовірність, об'єктивність, своєчасність, повнота, суттєвість.
- 3.4. Види та джерела наукової інформації, способи фіксації інформації
- 3.5. Збирання, накопичення та обробка інформації в процесі дослідження

Тема 4. Особливості методології наукових досліджень у публічному управлінні та адмініструванні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/5

4.1. Роль наукових досліджень у публічному управлінні та адмініструванні

4.2. Загальнонаукові та спеціальні методи наукового дослідження та особливості їх застосування у дослідженнях у галузі публічного управління та адміністрування

4.3. Методи аналізу даних у публічному управлінні та адмініструванні

4.4. Цифрові технології та застосунки для вирішення наукових завдань

4.6. Етичні аспекти досліджень у публічному управлінні та адмініструванні

Змістовний модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 5. Організаційне забезпечення науково-дослідної роботи здобувача вищої освіти

5.1. Взаємодія із науковим керівником

5.2. Вибір теми дослідження, її формулювання та обґрунтування

5.3. Вибір об'єкту дослідження

5.4. План наукового дослідження

5.5. Складання робочої методики наукового дослідження і основні вимоги до неї

5.6. Визначення теоретичного і практичного стану проблеми

5.7. Нагромадження матеріалів у процесі статистичних спостережень та їх аналіз

Тема 6. Узагальнення, обґрунтування висновків і пропозицій, оформлення науково-дослідної роботи

6.1. Зміст обґрунтування науково-дослідної роботи.

6.2. Схема обґрунтування: анотація, опис проекту (план реалізації проекту, ресурси, необхідні для реалізації проекту, результати реалізації проекту), бюджет.

6.3. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: графічні, табличні.

6.4. Зміст і структура вступу, теоретичної частини, головних розділів.

6.5. Посилання на першоджерела використаних даних.

6.6. Підготовка висновків, пропозицій за результатами науково-дослідної роботи, їх об'єктивність і обґрунтованість.

Тема 7. Презентація результатів наукового дослідження

7.1. Підготовка до публічного виступу

7.2. Презентація обґрунтованих результатів дослідження для широкої аудиторії

7.3. Необхідність дотримання основних правил ведення дискусії

7.4. Засоби ефективного спілкування

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/6

Тема 8. Оформлення результатів наукового дослідження та їх впровадження в практику

8.1. Наукова публікація: поняття, функції, основні види

8.2. Наукова монографія, наукова стаття, тези

8.3. Методика підготовки та оформлення публікацій

8.4. Форми звітності при науковому дослідженні.

8.5. Оцінка ефективності наукових досліджень

8.6. Впровадження в практичну діяльність результатів наукових досліджень

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ								
Тема 1. Наука як система уявлень про світ	11	4	2	5	10,5	1	0,5	9
Тема 2. Поняття методології та методу у науковому дослідженні	11	4	2	5	10,5	1	0,5	9
Тема 3. Зміст та структура процесу наукового дослідження	11	4	2	5	12	1	0,5	10,5
Тема 4. Особливості методології наукових досліджень у публічному управлінні та адмініструванні	12	4	2	6	12	1	0,5	10,5
Разом за змістовий модуль 2	45	16	8	21	45	4	2	39
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ								
Тема 5. Організаційне забезпечення науково-дослідної роботи здобувача вищої освіти	11	4	2	5	10,5	1	0,5	9
Тема 6. Узагальнення, обґрунтування висновків і пропозицій, оформлення науково-дослідної роботи	11	4	2	5	10,5	1	0,5	9
Тема 7. Презентація результатів наукового дослідження	11	4	2	5	12	1	0,5	10,5
Тема 8. Оформлення результатів наукового дослідження та їх впровадження в практику	12	4	2	6	12	1	0,5	10,5
Разом за змістовий модуль 2	45	16	8	21	45	4	2	39
УСЬОГО	90	32	16	42	90	8	4	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/7

5. Теми практичних занять

№ заняття (д/з ф.н.)	Назва теми	Кількість год	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Наука як система уявлень про світ	2	0,5
2	Тема 2. Поняття методології та методу у науковому дослідженні	2	0,5
3	Тема 3. Особливості методології наукових досліджень у публічному управлінні та адмініструванні	2	0,5
4	Тема 4. Зміст та структура процесу наукового дослідження	2	0,5
5	Тема 5. Організаційне забезпечення науково-дослідної роботи здобувача вищої освіти	2	0,5
6	Тема 6. Узагальнення, обґрунтування висновків і пропозицій, оформлення науково-дослідної роботи	2	0,5
7	Тема 7. Презентація результатів наукового дослідження	2	0,5
8	Тема 8. Оформлення результатів наукового дослідження та їх впровадження в практику	2	0,5
<i>Разом за семестр</i>		<i>16</i>	<i>4</i>

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає 47 % та 87% відповідно для денної та заочної форм навчання.

Завдання для самостійної роботи передбачає:

- опрацювання конспекту лекційних занять;
- опрацювання основної та додаткової літератури.

7. Індивідуальні завдання

Під час опанування блоку самостійної роботи студенти мають виконати індивідуальне завдання у вигляді тези доповіді для виступу на науково-практичній конференції. Обсяг тези доповіді – 2-3 стр. тексту (розмір шрифту – 14 пунктів, береги – 2 см, міжрядковий інтервал – 1,5).

8. Методи навчання

В процесі викладання даного предмету використовуються наступні методи: лекційні та практичні заняття, аналіз наукової та навчальної літератури, використання методів аналізу, синтезу, індукції, дедукції, абстрагування та сходження від абстрактного до конкретного, сполучення історичного та логічного аналізу, пояснення, дискусія, а також методи моделювання та методи інтерактивного навчання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/8

9. Методи контролю

Поточний контроль (опитування, самостійні роботи, тестування, практичні завдання), контроль виконання індивідуальних завдань, контроль виконання самостійної роботи студентами, модульний контроль, підсумковий контроль (залік).

Розподіл балів

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Сума
T1	T2	T3	T4	МКР 1	T5	T6	T7	T8	МКР 2	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

10. Рекомендована література

Основна література

1. Данильян О.Г. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 368 с.
2. Дорошенко В.М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. Дорошенко, О. С. Тітлов, Т. А. Сагала, Н. О. Біленко ; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. - 156 с.
3. Корягін М.В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : [навч. посібник]. К.: Алерта, 2019. 492 с.
4. Мальська М. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 226 с.
5. Медвідь В. Ю., Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. / В. Ю. Медвідь, Ю. І. Данько, І. І. Коблянська– Суми: СНАУ, 2020. 220 с

Додаткова література

1. Ліпич Л. Г. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/281.00.1/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/9

Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 220 с.

2. Стрелкова Г.Г. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс]: навч. посіб. / КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Г. Г. Стрелкова, М. М. Федосенко, А. І. Замулко, О. С. Іщенко.– Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 120 с.
3. Швець С.В. Основи системного аналізу : навчальний посібник / С. В. Швець, У. С. Швець. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 126 с.

Інтернет-джерела

4. Худолій О. М. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи. URL:<http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/660/646>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
7. Google Scholar або Google Академія: пошукова система і некомерційна бібліометрична база даних, що індексує наукові публікації та наводить дані про їх цитування. URL: <https://scholar.google.com.ua/>
8. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua>
9. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
10. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова. URL: <http://www.razumkov.org.ua>
11. Центр політико-правових реформ. URL: <http://www.pravo.org.ua>
12. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
13. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>